

chtěl proti žirantům nabýti práv směnečných (zjištění soudu odvolacího), a to vzhledem k tomu, že na směnce byly podpisy dvou podnikatelů českých, o nichž věděl, že jsou dobří a že by se jich mohl držeti, kdyby mu příjemce směnky — G. — nezaplatil; že žalobce při vyplacení směnky v bance také neuvedl nic, z čeho by bylo lze usuzovati na poměr mandátářský mezi ním a G-em; že prostě zaplatil u pokladny směnečnou sumu s příslušenstvím a za to dostal směnku s *podindosamentem* (banky N.). Z těchto skutkových zjištění, jimiž dovolací soud jest vázán, nižší soudy právem dospěly k závěru právnímu, že se žalobce stal po právu směnečným věřitelem, že mu proto nelze upřít oprávnění k žalobě, naopak že může uplatniti své právo ze směnky proti prvnímu žalovanému jako vydateli a druhému žalovanému jako příjemci směnky, pokud směnečný dluh nebyl zaplacen, zvláště když žalovaní ze svého poměru k podindosantce v první stolici nic nenamítali (čl. 16 odstavec druhý směn. ř.). To, co dovolatelé proti tomu uvádějí s hlediska čís. 4 Šu 503 c. ř. s., jest z převážné části pouhým v dovolacím řízení nedovoleným brojením proti skutkovým zjištěním a proti volnému přesvědčení nižších soudů. Otázka, na který dluh jest čítati G-ovy splátky, týká se pouze a jediné poměru mezi tímto žalovaným a žalobcem a nemá nic společného se skutečností, že se žádá placení ze směnky v tuzemsku také od tuzemce. Poněvadž pak žalobce i G. jsou cizozemci, bydlí v cizozemsku a také splátky se staly v cizozemsku, použily nižší soudy v té příčině dle Šu 37 obč. zák. zcela správně práva cizího, totiž Šu 366 německého občanského zákoníka a nikoli Šu 1416 obč. zák. Neobstojí tudíž ani výtku nesprávného posouzení právního, a dovolání, jež se jinak odkazuje na rozhodovací důvody napadeného rozsudku, musilo se minouti s úspěchem.

Čís. 4725.

Syndikátní ručení.

Vyšetřující soudce byl dle Šu 12 zákona o podloudném vývozu ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. oprávněn naříditi prodej zboží, zabaveného finančními orgány a podléhajícího zkáze a dáti prodej ten provéstí celním úřadem, třebaž trestní řízení nebylo ještě skončeno.

(Rozh. ze dne 24. února 1925, Co I 4/24.)

Žalobci byly zabaveny finančními orgány vejce. Za trestního řízení proti žalobci pro přečin podle Šu 2 písm. b) zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. byly zabavené vejce k usnesení vyšetřujícího soudce podle Šu 12 téhož zákona celními úřady prodány. Trestní řízení bylo pak podle Šu 90 tr. ř. zastaveno. Žalobu na erár o náhradu škody dle syndikátního zákona *procesní soud první stolice* (vrchní roudský soud) zamítl. *Důvody:* Aby syndikátní žaloba v tomto případě měla úspěch, musel by žalobce prokázati, že soudce, povoliv prodej zabavených vajec a dožádav finanční úřady o výkon prodeje, porušil jemu zákonem uloženou úřední povinnost a tím žalobci způsobil škodu. Toho však zde není. Soudce, jenž byl pověřen vyšetřováním, byl upo-

zorněn finančními orgány, že zabavené vejce jsou zabaleny v bednách, že podléhají zkáze a že z toho důvodu je nutným jich brzký prodej. Proto dříve, než prodej povolil, slyšel znalce Emila K-a a strážmistra finanční stráže Arthura S-a. A tu je zjištěno podle výpovědi znalce Emila K-a, že vejce v bednách zabalené následkem nedostatku vzduchu a následkem toho, že některé se rozbíjí a hnijí, podléhají zkáze ve 2 až 3 dnech a proto bývají hned po dodání z beden vybaleny a na stojanech uschovány; podle výpovědi svědka Arthura S-a, že je nutno, by 27 beden zabavených vajec bylo ihned prodáno, nemají-li zkáze podlehnouti, poněvadž není možno následkem nedostatku místnosti, stojanů a sil pracovních uložití vejce tak, aby několik neděl mohly býti udrženy v dobrém stavu, a také není v místě obchodníka důvěry hodného, kterému by vejce v úschovu mohly býti dány a který by měl také tolik místa, aby je mohl odborně uložit. Teprve po tomto zjištění povolil okresní soud prodej zabavených vajec, aby se úplně nezkazily, čímž jen větší škodu odvrátil, kterou by žalobce i stát utrpěli. Není zákonného předpisu, který by soudci ukládal za povinnost, by poškozeného a svědky dříve slyšel, než prodej povolil a finanční úřady o výkon prodeje dožádal. Povolil-li proto soud prodej zabavených věcí, aby zkáze úplně nepodlehly, a dožádal-li pak finanční úřady, by prodej provedly, nijak neporušil zákon, nýbrž řídil se přesně podle zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n., který v §u 12 připouští prodej i před ukončením trestního řízení, který v tomto případě byl nutným. Prodej vajec vykonán byl finančními úřady bez vlivu soudu a proto za něj soud zodpovědným není.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

Sporný případ bylo posouditi podle zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. (§ 12). První odstavec tohoto §u nepřichází přímo v úvahu, ježto trestní řízení proti žalobci bylo zastaveno podle §u 90 tr. ř. Za to bylo právem přihlédnuto k odstavci druhému, jenž stanoví, že k zajištění opatření v odstavci prvním určeného (prohlášení zboží za propadlé) může býti zboží zabaveno, po případě i před ukončením trestního řízení zpeněženo. O tom, kdo opatření to může nařídit, nemá zákon v odstavci druhém výslovného ustanovení, jaké jest obsaženo v odstavci prvním, podle kterého na propadnutí uznáno budiž soudem, neboť jde tu o ztrátu vlastnictví určité věci jako trest, což lze vysloviti jedině výrokem soudním. Jiný účel sleduje však stát zabavením, tu jde jedině o to, by zboží, jež snad později bude prohlášeno za propadlé, bylo odňato dispozici držitelově a zajištěno pro dispozici státem, jež má záležeti v prohlášení za propadlé. Zabavení věci nemusí se státi soudem, nýbrž i jinými orgány státními, na př. orgány finančními, jak se stalo v tomto případě. Bylo-li jednou zboží zabaveno těmito orgány, byl dosažen účel zabavení, a není proto třeba, by totéž opatření učinil nadbytkem ještě soud trestní. Za to má však druhá věta, mluvící o zpeněžení zboží před ukončením trestního řízení, na mysli patrně jen soud, neboť když může jedině tento prohlásiti zboží za propadlé, může zase jedině on uvážiti a nařídit, by zabavené zboží bylo zpeněženo, což za-

jisté učiní z důležité příčiny, na př. podléhá-li zabavené zboží rychlé zkáze, takže by pozdější prohlášení jeho za propadlé nemělo účele, kdyby mezi tím pozbylo ceny. Na místo zboží nastoupí v tomto případě výtěžek, s nímž učiní trestní soud další opatření ve smyslu odstavce prvního, nastanou-li podmínky jím předpokládané. K zabezpečení tohoto účele slouží druhá věta odstavce druhého Šu 12. Odstavcem třetím tohoto Šu sprostěn byl soud povinnosti prodati sám zabavené zboží, a muže k tomu použití úřadů tam jmenovaných, jež podle tohoto zákona zaujímají postavení orgánů vytčených v Šu 24 tr. ř. Z tohoto předpisu je dovoditi důsledek, že vyšetřující soudce byl podle zákona oprávněn naříditi prodej sporného zboží, zabaveného finančními orgány, a dáti prodej ten provést celním úřadem, třeba trestní řízení nebylo ještě skončeno. Nelze proto v tomto postupu soudcově shledati porušení povinnosti zákonem mu uložené.

Čís. 4726.

Rekurs podle Šu 15 nesp. říz. nutno v čtrnáctidenní lhůtě podati na soudě rekursním.

(Rozh. ze dne 24. února 1925, R II 49/25.)

Do usnesení rekursního soudu v pozůstalostní věci, v níž účasten byl nezletilec, vznesl první soud dovolací recurs, jež zadal poslední den lhůty na Nejvyšším soudě.

Nejvyšší soud dovolací recurs odmítl.

Důvody:

První soud podal recurs ve smyslu Šu 15 nesp. říz. proti usnesení rekursního soudu přímo u Nejvyššího soudu. To přiči se však předpisu cit. Šu 15 poslední odstavec, dle něhož bylo tento recurs podati u rekursního soudu a to v zákonné 14denní lhůtě Šu 11 nesp. říz. Rekursní usnesení došlo prvnímu soudu dne 1. února 1925 a končila tedy lhůta rekursní 16. února 1925, která dnešním dnem již uplynula a nelze proto mluvit o včasnosti podání rekursu u rekursního soudu, kam recurs ještě vůbec nedošel a nebyl tam proto včas podán. Dovolací recurs je proto opožděným a musí býti jako takový odmítnut, když věcnému jeho vyřízení brání předpis Šu 11 odstavec druhý nesp. říz., ježto pozůstalá vdova vejitím rekursního usnesení v moc práva nabyla již práv, bez jichž újmy je změnití nelze. Předpis Šu 15 nesp. říz. poslední odstavec, že má býti podán úřední recurs u soudu rekursního, je zvláštním předpisem vyjimečným, který má svůj účel i důvod, aby totiž rekurující soud nepodával recurs proti rozhodnutí druhé stolice sám u sebe, pročez předpis ten nebyl dotčen ustanovením Šu 1 nař. min. sprav. ze dne 28. srpna 1860, čís. 205 ř. zák., jenž zcela všeobecně nařizuje, že rekursy mají býti podány u první stolice.